

Na zakończenie niniejszej relacji wypada ponadto wspomnieć i o tym, że doc. K. Bielenin, jako jedyny spośród uczestników kolokwium, został – w uznaniu swych zasług polegających na długoletnich eksperymentach związanych z wytopem żelaza – wyróżniony przez organizatorów: wręczono mu mianowicie w sposób uroczysty dużą glinianą łyżkę odlewniczą, używaną do eksperymentów na Archeodromie.

Należy jeszcze dodać, że organizatorzy kolokwium ogłosili przed obradami streszczenia znacznej części referatów w publikacji pt. *Expérimentation en archéologie: Bilan et perspectives*⁵. Przewidują oni także wydanie wszystkich referatów w obszernej publikacji.

Tadeusz Malinowski

BADANIA PORÓWNAWCZE KRAJÓW: KULTUROWEGO
LUDÓW ŁOWICKO-ZBIERACKICH
NIZU ŚRODKOWEJ EUROPEY I PÓŁNOCNO-ŚRODKOWEJ STREFY
STANÓW ZJEDNOCZONYCH

W maju roku 1984 podpisano współpracowniczą umowę o współpracy naukowej dotyczącą profesorów między Instytutem Historii Kultury Materialnej PAN w Warszawie a Iowa State University w Ames (Iowa) w Stanach Zjednoczonych. Inspiracją współpracy prof. K. Bielenin, którego wyniki prac naukowych amerykańskich i polskich, zostały się już w roku 1980 przy okazji międzynarodowego sympozjum poświęconego problematyce wydobycia żelaza, które odbyło się w Danversie pod przewodnictwem. Podpisanie oficjalnej umowy poprzedziły wizyty rekonesansowe: badaczy obu stron, mając na celu zapoznanie się z doświadczeniami i metodami badawczymi partnerów. Tak więc jesienią roku 1983 polski współpracownik tego komitatu odwiedził Department of Sociology and Anthropology Iowa State University w Ames, a stała Iowa, oraz Department of Anthropology w Northwestern University w Evanston Illinois, które to instytucje współpracują ze sobą w badaniach profesorów Ameryki Północnej. Polacy tam poznali także ekspertów się z wybitnymi specjalistami prof. K. Bielenin, i metodami badań terenowych i laboratoryjnych, z zakresu kultury ludów łowicko-zbiérackich, arch. genealogii, z poziomu rozwoju produkcji w środowisku-północnej części Stanów Zjednoczonych. W roku 1984 profesor John Brown z Iowa State University odwiedził Polskę w tym samym celu. Przy okazji pobytu w Warszawie, na gościnie zorganizowanej przez Zakład Etniki Komitetu IHM PAN wykład on referat, w którym, po krótkiej charakterystyce stanu badań prof. K. Bielenin, opisał doświadczenia z prof. K. Bielenin i metodycznymi aspektami badań prowadzonych do realizacji w ramach podpisanej oficjalnej umowy o współpracy naukowej.

Celem współpracowniczych działań badań jest próba porównania rozwoju i adaptacji oraz przemian kulturowych ludów łowicko-zbiérackich, żyjących w różnych warunkach środowiska naturalnego, bez na dwóch całkowicie izolowanych od siebie obszarach, bez możliwości jakichkolwiek wzajemnych kontaktów. W tym wypadku na celu środkowej Europy i w środowisku-północnej części USA. Chodzi o porównanie ewolucyjnych doświadczeń, czy też różnic w sposobie przystosowywania się i adaptowania środowiska naturalnego przez pierwotnych łowców i zbieraczy, a także stwierdzenie czy były to, borykając się z podobnymi problemami, jakie stanowił przed nimi różnice środowiska, przystosowały się tym samym metodami, czy też wypracowały całkowicie specjalne ich polaryzowanie. W dalszej części referatu opisano na tej próbie adaptowania i wydobyczenia ewolucyjnych różnic lub podobieństw rozwoju kulturowego.

⁵ W publikacji tej na s. 96 znajduje się streszczenie referatu pt. *The methods of fabrication of the armement on the territory of Poland in Antiquity after the metallographic examinations*, nie wygłoszonego z powodu nieprzybycia na kolokwium autora, prof. dra hab. inż. Jerzego Piaskowskiego z Instytutu Odlewnictwa w Krakowie.